

Porin vammaisneuvoston lausunto tilainvestoinneista

Porin vammaisneuvosto kiittää mahdollisuudesta lausua kaupungin merkittävistä tilainvestoinneista. Neuvosto tarkastelee hankkeita erityisesti esteettömyyden, saavutettavuuden ja yhdenvertaisen käytettävyyden näkökulmasta. Nämä ovat keskeisiä edellytyksiä sille, että kaikki kaupunkilaiset voivat käyttää palveluja yhdenvertaisesti.

Riippumatta siitä, mikä vaihtoehto kussakin hankkeessa valitaan, tilojen tulee olla esteettömiä, saavutettavia ja helposti käytettäviä kaikille käyttäjäryhmille. Esteettömyys ei ole yksittäinen tekninen ratkaisu, vaan kokonaisuus, joka kattaa muun muassa rakennuksen sijainnin, kulkuyhteydet, sisätilat ja palvelujen käytettävyyden. Saavutettavien ja esteettömien olosuhteiden tulee mahdollistaa tilojen ja palveluiden tasavertainen käyttö käyttäjän roolista riippumatta, esimerkiksi asiakkaana, työntekijänä, opiskelijana, harrastajana tai palveluiden tuottajana. Esteettömät ratkaisut hyödyttävät vammaisten lisäksi myös esimerkiksi ikääntyviä, lapsiperheitä ja tilapäisesti liikkumisesteisiä.

Vammaisneuvosto pitää esteettömyyden kannalta ongelmallisena vaihtoehtoja, joissa tilat sijoittuvat useisiin eri kerroksiin. Tällainen ratkaisu hidastaa liikkumista olennaisesti ja voi muodostaa käytännön esteitä erityisesti niille käyttäjille, joille siirtyminen kerrosten välillä on hidasta tai kuormittavaa. Palveluiden sijoittaminen yhteen kerrokseen tai mahdollisimman harvoille tasoille tukee yhdenvertaista käyttöä.

Eri vaihtoehtoja punnittaessa on tärkeää huomioida, että rakennusten välittömään läheisyyteen on mahdollista tehdä riittävä määrä esteettömiä pysäköintipaikkoja. Usein niitä suunnitellaan liian vähän. Pysäköintipaikoilta tulee olla myös turvallinen kulku palveluihin. Esimerkiksi täytyy olla riittävästi tilaa avata turvallisesti taksin takaovet ja luiska pyörätuolille sekä kulkea pyörätuolilla sieltä rakennukseen.

Neuvosto muistuttaa, että myös hankkeiden toteutuksen aikaiset väistötilat on suunniteltava ja toteutettava esteettömiksi. Palvelujen tulee olla yhdenvertaisesti kaikkien käytettävissä myös väistöjen aikana, jotta kenenkään asiointi ei keskeydy tai vaikeudu.

Esteettömyys ja vammaisneuvoston osallisuus jatkosuunnittelussa

Merkittävä osa esteettömyysratkaisuista tehdään myöhemmissä vaiheissa, kun rakennuksia suunnitellaan tarkemmin. Tällöin määritellään muun muassa tilojen yksityiskohtainen toiminnallisuus, kulkureitit, hissien ja portaiden sijoittelu sekä oheistilojen, kuten auditorioiden, esteettömyys.

Vammaisneuvosto painottaa, että se tulee ottaa mukaan näihin suunnitteluvaiheisiin riittävän ajoissa ja systemaattisesti. Varhainen osallistaminen auttaa välttämään epäonnistuneita tai vaikeasti korjattavia ratkaisuja, tukee kustannustehokkuutta ja parantaa lopputuloksen laatua.

Suunnittelussa on tärkeää huomioida esimerkiksi:

- Hissien ja wc-tilojen koko, määrä ja sijainti, jotta ne palvelevat kaikkia, myös sähköpyörätuolien ja muiden apuvälineiden käyttäjiä
- Sisätilojen selkeys ja toimivuus, jotta liikkuminen tiloissa on mahdollisimman vaivatonta ja turvallista (esim. valaistus, opasteet ja sähköövet)
- Oheistilojen esteettömyys (esim. auditorio ja kokoustilat)

Suunnitelluilla tilainvestoinneilla on merkittävä vaikutus porilaisten arkeen ja palvelujen saavutettavuuteen pitkälle tulevaisuuteen. Esteettömyyden ja saavutettavuuden tulee olla keskeisiä lähtökohtia kaikissa vaihtoehdoissa ja kaikissa hankkeiden vaiheissa. Vammaisneuvosto pyytää, että kaupunki tiedottaa vammaisneuvostoa säännöllisesti hankkeiden eri vaiheista ja kutsuu aktiivisesti mukaan niiden suunnitteluun.

Porin vammaisneuvosto